

Автор:
Лушня Наталя Володимирівна,
студентка VI курсу
спеціальності «Середня освіта. Інформатика»
Науковий керівник:
Морзе Наталя Вікторівна,
член-кореспондент
Національної академії педагогічних наук України

ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ

Анотація

У статті висвітлено питання формування медіаграмотності студентів під час навчання інформатики. Визначено сутність поняття «медіаграмотність». Обґрунтовано методичні умови ефективної організації пізнавальної діяльності студентів під час навчання. Особливу увагу приділено питанню правилам культури спілкування в інформаційному просторі, способам захисту від негативних впливів у процесі масової комунікації.

Ключові слова: медіаграмотність, медіаосвіта, медіатексти, фейки.

Вступ. Медіаграмотність є важливою компетенцією людини в інформаційному суспільстві, оскільки сучасний конкурентноспроможний фахівець повинен уміти швидко та раціонально вирішувати в умовах великого обсягу інформації та загальної візуалізації соціального середовища.

Постановка задачі. Необхідно створити умови для розвитку таких рис характеру, які забезпечать інформаційно-комунікативну компетентність, соціальну мобільність особистості, здатність орієнтуватися в суспільстві та отримувати інформацію, оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного суспільства.

Мета роботи. Визначити сутність поняття «медіаграмотність», обґрунтувати особливості та методичні умови формування медіаграмотності студентів під час навчання.

Основна частина. Більшість дослідників вважає, що медіаграмотність – це результат медіаосвіти, який включає здатність інтерпретувати, експериментувати, створювати медіатексти (К. Ворсноп), використовувати, оцінювати, передавати повідомлення в різних формах (Р. К'юбі), вміння аналізувати, синтезувати просторово-часову реальність, вміння характеризувати медіатекст.

Найбільш повне визначення медіаграмотності сформульовано в Концепції впровадження медіаосвіти в Україні (оновлена редакція 21 квітня 2016 року): **«Медіаграмотність – складова медіакультури, яка стосується вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, успішно здобувати необхідну інформацію, свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, отриману з різних медіа, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують» [1].**

З метою формування медіаграмотності студентів був проведений тиждень медіаграмотності. Метою якого є навчити студентів відрізняти факти від суджень, маніпуляцій та відвертої брехні, формувати стійку мотивацію до безпечної поведінки в інтернеті. Завдання: – навчити студентів відбирати і відрізняти важливу, правдиву, фактологічну інформацію; – сформувати навички життєвого таймінгу, безпечної взаємодії в мережі; – визначити власний рівень медійної залежності, розвитку в собі критичного мислення.

Перший день. Проведення вправи «Асоціації зі словами «інформування», «пропаганда», «маніпуляція» та «фейки». Під час заняття через практичні завдання з'ясовуються ознаки даних понять та небезпеки маніпуляцій і фейків.

Другий день. Знайомство з курсом «Медіаграмотність: практичні навички» на prometheus.org.ua. Зокрема, увагу студентів зосереджено на практичному вмінні виявляти фейки та розпізнавати їх, здатності логічно обґрунтовувати позицію, співпрацювати з іншими людьми [2].

Третій день. Пройдення навчальної гри «Медіазнайко», яка адаптована Академією української преси, дає можливість в цікавій ігровій формі дізнатися якомога більше про інформаційне (медійне) поле та стати медіазнайком [3].

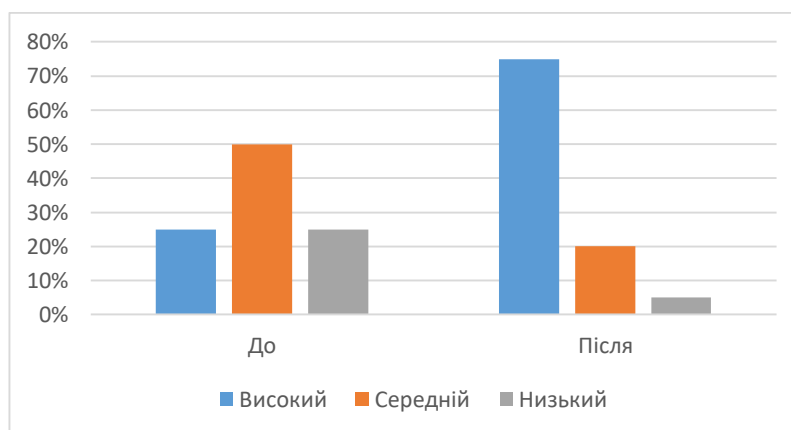
Четвертий день. Медіаосвітня гра «Пригоди Літератуса», яка розроблена для підлітків. Вона допомагає розвивати навички пошуку інформації, її аналізу та перевірки, а також розрізнення фейкових і правдивих новин. Вона навчає краще ухвалювати рішення в інформаційному середовищі [4].

П'ятий день. Проведення позааудиторного заходу «Основи медіаграмотності», метою якого було повторити базові знання у сфері медіа, згадати за студентами про найрозповсюдженіші види маніпуляцій і пропаганди, базові інструменти перевірки інформації та критичного мислення. Розвивати, аналізувати види і тексти медіа, засоби комунікації, критично сприймати медіатексти, володіти методами і прийомами психологічного захисту від непотрібної інформації, безпечної поведінки в медійному просторі, навичками організації особистісного медійного простору (в тому числі й творчими); розвивати мотивацію щодо формування індивідуальної медіаграмотності.

Експериментальне впровадження було організовано для студентів I курсу денної форми навчання Дніпровського державного технікуму енергетичних та інформаційних технологій. Обсяг вибірки становив 125 осіб. Студенти пройшли анкетування для визначення рівня медіаграмотності до проведення тижня медіаграмотності і після. Результати наведені у діаграмі 1.

Діаграма 1

Рівень сформованості медіаграмотності студентів

За даними діаграми можна простежити динаміку зростання рівня сформованості після проведення тижня медіаграмотності.

Висновки. Створений тиждень медіаграмотності студентів є ефективною, вона формує свідоме ставлення до отриманої інформації, вчить розрізняти факти та їх інтерпретацію, відсіювати та захищатися від «інформаційного сміття», створює умови для творчої самореалізації кожного студента. Перспективами подальших досліджень можуть бути пошуки способів підвищення професійної компетентності викладача в питанні добору, аналізу, створення проектів з медіаграмотності.

Список використаних джерел

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontsepsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya.
2. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/about
3. <https://www.aup.com.ua/mediaosv/online-gra-mediaznajko/>
4. <https://www.aup.com.ua/mediaosv/onlayn-gra-prigodi-literatusa/>